

Сабийлени сагла бла жалчытыр ючюн көп күч салынады

Азыра. Апы 1-чи бетеди.
Бююнокюде уа ала шолгофа дери окугуну битеулю билим берген программасын жарадырыу бла көрөшөдө. Ол 2016 жылда 1-чи январьга дери жабык болуруа тиийшиди.

Нина Емузова.

Министерство хар ай сайын усталзаны кактарыны өлчөмүн тингетпей турда. Анга көрө, бытыр тогуз ай ичинде айлыкны орталык өлчөми 1743 сомга, директораны шолгофа дери билим берүү жаны бла сүрөт басарларына уа - 22685 сомга жеткенди.

Нина Емузова билдиргенча, эңи илеи сабий садланы ачагызга иеленгенден аваланыла дайым да келеди. Аны себепти. Экономиканы айыктуу министростго бирге билим берүүнү ө секторуна кызырал болушкуну планы жарадырылганда. Профильни ведомство уа 2015 жылда сабийлени садикке бала толугунай жалчытыр, койгонулолени айыктуу бисдорю жаны бла мадарлары андан ары бардырылды.

Докладчыга сорула көп болгондыла. Законодательство, кырал курулуш иш жер-жерли самоуправленени жаны бла комитети башчысы Хазратали Бердос эңи илеиле кыранча кыайтарыламыдыла, деп соргонды.
- Ол артык файдалы иш той-

юлдо, битеу аха ишени кыруага кыратылады. Алай былайда сөз адамланы иш бла жалчытыруу юсюнден барды. Эңи илеи сабий садла энди кыралып башлагандыла, аны ючюн сорула да келди. Алай бизге келген битеу аха да тилгилгенди, - деп жуулаптыр банды министр.

Хазратали Бердос бу ишени тынгы сөзгөре керекисин тергетди. Нина Емузова правую база кыралгандыла, битеу даулашы кезиле эге алынганларын белгилегенди.

- Бу бизге жаңгы ишди. Аны бла юрөшөргө сойнетте болганыранды уа иги шартды. Эңи илеи сабий садла кытыктышы проблемасын кертирге болушдыла. Алай садикке ачканда кыалай ишленгендири дайым да тингетпей турууга тиийшиди: билим берүү кыалай кыруалганын, сабийле кыалай болумда жашаганыранды да, - дегенди, сөзгө кышууда, Парламентини стипери Татьяна Егорова.

Парламентарийле, сабийлерин шендрого излемлеге келишкен окуу учрежденилалга бериге сойген ата-анала ичкен-көп бола барганыранды эсе алып, садикке-де кошкык жерле кырууга энг барыды, деп да соргандыла. Бытыр кичи жылдан жети жылга бериле иш санда 800 бала болган эсе эсепте, шендо уа ала 1090-дыла. Шендо сабийлени 81 проценти уа окуу койле бла жалчытырылгандыла. Алай биз кырууран база - проблеманы кертирге энг берликкиди, - деп жуулаптыр банды Нина Емузова.

Жыйылгуда сабийлени ашуулары мекямдала кыоркыу-сузуккуну саклау, медицина

кабинетлени кадрла бла жалчытыруу не халда болганына да кыралганды. Доклада көрө, битеу предлоденила жыйышыдырылып, тийиши эсгертиле кылабы көргөнгөндө.

-Пративительству сагабанды - сора уа президиум кесини ишени андан ары бардырыды. Кенгешде «КыМР-ни гиминни юсюнден» закону 2-чи эм 4-ию статыларына көргөзтөлгөн тозуле оозогонгөндө, Хазратали Бердосун айтканына көрө, проект нысыманы гимин юсюнү нысымны токтадырыды.

Улуу Хорлананы алында уа депутатла гражданд обществону институттарын айнытууга улуу кызырал сагт-заңыра ючюн Улуу Ата журт урушун, урунуну ветеранларыны Нальчик шахар Советини келечигери Хаоби Акканову, Юрий Беланни, Нина Герасименочку, Аубекир Гадгану, Мусабий Каншоону, Хочунаны Магометини, Залихам Ченовону, Аниа Ширшованы Парламентини Сайлыг гоматосыла бла саугалгызга онулушгандыла. Законда чыгарылуу баш органы келечигери пленар жыйылыну 26-чы мартта бардырырга келингенди.

КыМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Жыйылыу Инспекторла жамауатны оюмун билдирге сюегуде

Нальчикде Толстой эм Ахохов орамдала да машинала жаланда бир жаны бла журючнэ журук токтадырылгырга болукуду. Аны юсюнден ГИБДД-ны КыМР-де Управлениени бардырылган кенгеште белгиле болганды. Анга Нальчик шахарын администрациясыны башчысы Мухамед Кодзиков, эни орунбасры Анатолий Тонкогов, жуууплы ведомстволаны бла жамауатны келечилери да кытышгандыла.

Управлениени башчысы Юрий Бегидов, кенешени ача, Нальчикде жолда юрочуноу нызамын толдиреюну юсюнден ону алышка кылабы элигилененин чегтенди. -Бююнокюде башап бир айны ичинде «Ара шахарны жоллары» деген акция бардырылды. 11-чи апрельге дери хар ким да Нальчикде транспортну юрочуноу тапаландыруу юсюнден предлоденила бериле болушкандыла. Акцияны эсеплери 1-чи майда чыгарылгандыла эмда ас-ламалга белгиле этилгениди, - дегенди ол.

Республиканы ара шахарын Кешоков эм Ногом орамдала машинала жаланда бир жаны бла журючорклерин юсюнден проект а бытыр бу заманда сююлюк башланган эри. Августдан бери уа ол жашауда бардырылды. «Аны хайыра чыккымай кыламызды. Бытырдан бери ол орамдала бир адам да ачымаганды. Андан сора да, шахарда машинала азгарык болгандыла, водителле заманларын пробаланда саз этмедикеле. Ол сынану эге алып, власть органы бла бирге кенгешип, башка жерледе да журукланы толдиреюргө керекисини аныгалганыбыз», - дегенди ол.

Мухамед Кодзиков Кешоков эм Ногом орамдала парковка болмаган жерледе машинала сюелмегенерини, ала жолда журугуе кыатышганыла чырмамагындалып иш шарттагы

орамларын жарыгы жаны бла эңи програма да жарадырылганды. Ол былай ишлеп башлаганды.

Жыйылгуда кыатышталаны Юрий Бегидова бла Мухамед Кодзиков сорулары көп болгандыла. Ол санда Головкин эм Калюжний орамла бирге кыошуглан жерде светофор салдуруу, 2-чи номерли лицейни алында жаңу адамлагы жолдан өтөргө эркин этилген жер кырууну юсюспердин да. Андан сора да, ЗАГС-ны алында - Лермонтов орамда Шенгачукова керме машинала жаланда бир жаны бла барырга этерге керекисин да айткандыла. Тегерек айланып, Кешоков орамга чыгар ючюн, алайда жолну тап халга келтиргө керекиди.

Сөз Толстой орамда базарны тегерегинде стонжалда ача жыйынуу юсюнден да барганды. Мэрни айтышканына көрө, алыган Прыкий орам эңи адамлагы аренадагы берилди ол. Эм а алайда токтаган машиналадан ача жыйгандыла. Алай шендо арена келишим ючюн саз эткенди. Битеу орамда да администрацияны илгилгенди.

Аны ючюн ача төлөр керекисин жоксуду.

Алай базарны тегерегинде да нызам салмай жарарык тойюлдо. Ол мурад бла алайда стонжалга кыруу жаны бла конукс бардырылгынды.

Жыйылгуну азыранда Юрий Бегидов Нальчикде жашаганыранды ара шахарда транспортну юрочуноу илгилендирүү жаны бла предлоденила саклаганын энтта бир кере айтылды. Аланы УГИБДД-га бу телефон номерлеге сөлөшмн айтырга болукуду. 8(8662) 49-58-07, 49-58-17, 49-58-22. Ала эртенликте 9 сактан 18 сактага дери ишлейди. 96-23-22 телефон номерле уа юнюно узун сөлөшүргө болукуду. Андан сора да, Интернетте dn.07gibdd@yandex.ru деген электрон адресге жазарга да жарайды. Неда инспекцияны кесине келтиргенде белгиле Нальчик шахар, 2-чи Промышленный проезд, 18-чи мекям.

ТИКАЛАНЫ ОТИМА. Сурад авторунду.

УМУТ Ишлеген пенсиячылану пенсияларын кесерикмидиле?

1. Кимледиле улуу хакь алылау?

Сөз бек улуу айлыклары болганыла «Федарал кырал кулукчуланы, университеттени преподавательлери, школаны директорларына бла баш врачланы, кысыксы, бюджет учрежденилада онуучу кулукчуланы юсюспердин барды, дегенди пенсия система жаны бла эксперт Татьяна Кочикова. - Ол сфераны пенсияга чыкканырандан сора да, ишлеп туралдыла. Дагы-да улуу коммуналда баш онуучу кулукчулуга да да кыатылгыкды ол ону.

Улуу хакь алганыны аспасысы Москвада, башка улуу шахарда жашагандыла азда Север жанында ишленгенди. Аланы айлыклары не заманда да быик болганды.

Ишлеген хакьлары бир жылга орта эсеп бла миллион сомга жеткен (бир айга 83 миңг сом) пенсиячылагы пенсияларын тэлеуно токтадырылды. Аны юсюнден РФ-ни Урунуу министрствосуну башчысы Максим Топилин билдиргенди. Алай чек 2016 жылдан салынып башлангыча болукуду. Алай алыны ишлеп, кыйналып алгын пенсияларын сыйыргыра нек керекиди? Андан кыралга не тошерикди?

бие орта эсеп бла 15 миңг сом болган заманда окуна, кырал алачы тэлеуно токтахтанду 40 миллиард сом чаклы бирини анрга болукуду.

3. Бизнес аунанга кетип кыламыз?

Кыралдан алгын ачасындан кыруу кыламыз ючюн, ишлеген пенсияны тынч аман табырдыкы. Сөз ючюн, ачык алгын иш хаксын 50 миңг сомга дери токтोरюкюдө да, кылагынына конверте алындыкы. Алай экспертте ол амалны алай көпте хайраланырлык сунмайдыла. Былай болумда аунанга кету ишленген хайрыды, иш берилгуне уа ол талсык келеди. Организацияны бухгалтериясы ачык эсе (бюджет организацияла бла улуу компанияланы аспасымы уа алай ишленди), ала урунун бир-бир пенсиячы ючюн чалог закондорига бузуктуула этерге

4. Пенсиячы ишлемей тохтаста, анга ачаны кыайтаргымыдыла?

Башында айтылган башламачылык этилгеней окуна, эки торло адам көргөзтөлгөнди: алгы пенсиячы пенсиячылыкта уа келеринде дери кыайтырды. Ол болупкы иш тойюлдо.

«Биз адамга кыайдан не файдя тошогинне кыарарыкмыз, деп аныгалды Максим Топилин. - Аны алында жаны ичине адам ишлеп, пенсия сом неда андан да көп хак алган эсе, пенсиясы тэлеуно токтатууну юсюнден ону этерикчи. Теленим кылаган ача кыайтаргылык тойюлдо. Аны бла бирге пенсиячы ишлемей тохтаста (неда аны ача фойдасы азасы), анга пенсия жагында теленим башлангырыды.

5. Аны адам кыйналып, ишлеп алганды. Да сора сыйырган нек этедиле?

«Чинөөчкө колларын булгап кыюйда: кризис, деп. Иги кесек файдя тошогинне аспасымы артык улуу хак жароик тойюлдо. Болсада чыбык тийгенден сора, кылад да берилди.

«Жаңгы пенсия журукчыга көрө (ол январьдан бери журиюлдо), пенсиячы пенсия да, иш хак да ала эсе, анга кыатык ючюн теленимге ачмага акырын кушулукуду. Адам пенсияны кеси ызырылып бла алай тохтаста, анга терк кышула баргынды. - Улуу хаклары болган пенсиячы аспасымына пенсиячы ишленген окуна алай токтаган ичиде, дегенди эксперт Татьяна Омельчук. - Пенсияга кыоша барууну коэффциенттери законда токтадырылгандыла. Ала сулугура керикер чыгарга көптөндирге керекиди. Ишлердин кетпелеринден сора ол адамланы пенсиялары шендоонд кеборек болукуду. Алай бла алагы ачаларны бир кесек кыайтаргымай кыатык тойюлдо. Евгений БЕЛЯКОВ. «Комсомольская правда».

Документте

Кыбарты-Малквар Республикада Култураны жылын белгилеуно эсеплери юсюнден Кыбарты-Малквар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Кыбарты-Малквар Республиканы Парламентини беги этеди:
1. Кыбарты-Малквар Республиканы култура министри М.И.Кумухову Кыбарты-Малквар Республикада Култураны жылы кыалай белгиленгени юсюнден билдирюуну эсепте алырга.
2. Кыбарты-Малквар Республиканы Култура министрствосу, муниципал районланы бла шахар округла жер-жерли администрациялар керекле.
3. Кыбарты-Малквар Республиканы халкларыны маданият хазналарын саклау эмда аланы дунияга жайуу, республикада кырал култура учреждениланы, аллеме маданият юйенин ырыксы-техника онгарын коюлчедирүү жаны бла ишени андан ары
Кыбарты-Малквар Республиканы Парламентини Председатели Нальчик шахар, 2015 жылда 26-чы февралда, №206-П-П

бардырырга;
2) Кыбарты-Малквар Республикада Култураны жылы бардыруучу келечилери белгиленип жумушпа толусунай толтурларын жалчытыргыра;
3) Этебулеу билим берген организациялада окутулганга Кыбарты-Малквар Республиканы токтадырылган маршурталына музей эскурсияла бардырууну онгарына кыаргарга;
3. Бу беги кыалай толтурлууганына контроль этуу Кыбарты-Малквар Республиканы Парламентини Култура, гражданд обществону институттарын айнытуу эмда аспасы информация органы жаны бла комитетини боюноуна салырга.

T.EГОРОВА

Бусагатадагы излемлеге келиширге итине

12-чи мартта 1979 жылда патч Александр экинчи Тюрме департамент курууну юсюнден указга кыол салганды. Ол кыралда жууапка тартуу система кыралган юнго саналды. Андан бери озган 136 жыл ичинде аны ишленди жаңгыртуула, реформала да көп болгандыла.

Уголуней-толтуруучу системаны юню уа, профессионал байрамда, 2010 жылдан бери белгилениди. Ол жаны бла указыны кыралганы Башчысы кылабы көргөндө. Бююнокюде уа жаңгы технологияла сингидиле, онгла, амалла да торлене бардыла. Артык излемлеге келишича этти жаны бла улуу иш бардырылды. Кыбарты-Малкварда уа биринчи торюмле 1920 жылда ишленгенди, алагы тутамаккына юйлери дегенди. Бююнокюде КыМР-де УИС-ни системасына жууапка тартууну жер-жерли управленилары эмда федерал казна учрежденила киредиле, ол санда эр башыла, аланы тилектер коллония, тишируулагы бите-

уло нызамлы коллония, коллония-поселене эмда Нальчикде следствие изолятор. Алада бююнокюде торло-торлю аманлыкка этгенери ючюн 2200 адам турды. Уголуней-толтуруучу инспекция бардыруу эсепте ишленди аны ишленди судюно юню уа юйлөрдөн чыгарырга эркинликтери сыйырылганды.
ОСУИН-ни КыМР-де Управлениасы башчылыкны Мухамед Маржохов этеди. Аны башламачылыгы бла УИС-де ишленге тутмаккына юйретуге, алабы билемилерн өсдорюуге, устаныктык бериге эңи сз буралды. Битеу ол хазарда амалкыны кыайтарудан тыр мурад бла этидиле. Андан сора да, гражданд обществону институтлары бла байламыкка кыралгандыла. Адамка эркинликтери эм праволары жаны бла Уполномоченный жамауат-тинтиту комиссияны келечилери УФСИН-ни учреждениларында дайым да болуп, аллеме тутулуп турганыла бла тобешиле, аланы тилектер коллония, тишируулагы бите-

Социальный жаны бла магнаныл байламыккыны куурад мурад бла уа попечительлени эмда ата-аналаны советтери ишлейди, ачык эшклини коюлери, искусствону, култураны келечилери бла тобушеуна, спорт эркинликте бардырылды. Андан сора да, тутмакка келесерин дин адет-төрелерин саклапалдыла. Системда ишленгенин хазыруу, аланы билемилерн, нызамлыкларын өсдорюу артыкча магнаныл борчудыла. Аланы толтуруу мурад бла «Мисс УИС», «Виват, офицеры» деген конкурсла, торло-торлю спартакиада бардырылды. Жаш кадрланы патриот ичиде юйретуге уа ветеранла улуу болушук этедиле. Бююнокюде УФСИН-ни бломилеуде династияла окуна куурагандыла. Ата-бабаларны орунларына келгенге таматаланы иш төрелерине кертичи болуп ишлейди.

Басмага АБДУЛЛАХЛАНЫ ОТИМА кыраганды.

Терс-Къолда - жаңгы межгит

Ахры. Апы 1-чи бетеди.
Ызы бла Бердланы Исмайлы хажи: «Көпле арап тилин билаллык тойюлме. Куыраны окуялгылган а муслиманд да боламайды», - деген акыл бла дини уа жакында ошоз-жайчырма адам келучю энг эки уа терге санганды. «Абиде ала билмей эсег, жуунуп таза бол да, бар межгитте. Намаз этгенде не зат окуялгынандан жок эсе адамлар, имамны ызындан оюен да, тынгыла да тур билмеген имамны кыатында тынгылап турурга эркиди. Бир кесек замандан эшиттенин эсинде кыалыкды. Имаммы бла жашаймы, дини жорютеме дегенге чырмау жок», - дегенди Исмайлы хажи. Сора ысас сөзле бла халкыны терки хазасын байкыдырганы ючюн Алийланы Муратын Шимал Кавказны муслиманларыны координация советини ордени бла саугалганды.

6. Юмюрлок тойюлбоз, бу дуняга келгениби бла кеткенибизни арасы бир такыйкыды, алай юмюрлок затланы эсеки. Аллаха тобунасык, ол керти дуниябызга ичиде», - дегенди. Терс-Къол элчи имамы Емезланы Абдул-Керим в кысыка сөзюнде Тилланы Зулкарний хажини эсгергенди. Ол, жаннетли болгун, таулланы араларыны аныксыла барышыла, алагы суу заманларында тийиши шй этерге керекчи», - дегенди Абдул-Керим. Емез улуу айтынан көрө, межгитте бир кезиде төрт жюз адам намаз этилгышыла. Аны биринчи этканды сабийле окууган медресе эм ашкана болукуду, экинчи этке эр кишилеге, ючюнчосун уа - тишируулага.

Бизге эңи интервьусунда ол ата-анала сабийлерин межгитте этилгенде турганды этедиле дегенди. Аланы да аныгалгыра болукуду. Арт жылда мурдарла муслиманлабыз дегенде. Алай ийнанган адам шөхүна, жауна да болуштан этеди, жан аруугады аны, хата этмейди. «Бусагата бир шак адымыбыз окуй турды, ол билим алып кыайтса, илден сабийме межгитте жуорле деп эиданамыз», - дегенди Абдул-Керим. Эбурус эңи администрациясыны башчысы Курданын Эуеир

межгитини ишлетген Алийланы Магомеди жашы Мурата, курулушчула да, кыонэк-байлык эткен эпилеге да ызырылганы билдиргенди. Андан сора Терс-Къолга келген кыонэккыла барды. Биринчи этканды монгул, берекетли столлагы олутуран эдиле. Эпиле, милетлеге журук жылыруан саугалгандыла. Минги тууну тейресинде жашагыла болмаганына ачык, отгуруу, норлю адамдалды. Сейрилик тайбайгат, аруу хак, бийик таула, мындагылыны мангылай жараклыклары кимини да жорюгин билдикчиле. Байрамда шапалык этил айланган тыш миллетти тиширула да бар эдиле. Бери солбурга келип, мында кылап кылагына бардыла деп аныгалган эдиле биз. Бу э соймей эдик кетирге бу жомакты жарен. Шүкүр, Эбурус району раис-Мамыны Гежаланы Омар билдиргенге көрө, эңи бу тийрини битеу элдерине да межгитте бардыла. Алада аксыалга, жашла да халкыбызга, сабийлерибизге тилекте этерикиде. Жаңгы межгитини ишлетген Алийланы Мурат а бу энде сабийликте турганды, ишлем жаны бла таматалдан биринчи дерсерин алганда окуна: «Улуу болсам, межгит иштерине энде», - деген эди. Муратына жеткенди. Бусагата жаш мещант Москвада жашайды. Бизни билими, кыолайны адамларыбыз халкыбызны тамбасы юнюно юсюнден саргыш эткенлери бек кыуандырула.

БАЙСЫЛАНЫ Марзип. Суурта авторунду.

Темуккуланы Аскербийни бек тиги таныш эдим. Биз кшошула эдик. Ол мал сорьга уста эди да, арамызда той, кюрманлык болсун, тилете да турмай, ол жумушун айыпсыз тамамлачу эди. Андан сора да, аны агычандан абериле ишлерге улуу хунериги бар эди. Энде кылган, аны билгил, ол салса, чакырмай кыйлаи эдиле. Аны кырдан усталыгы да ма алай бла келгеле жаргазганды.

Тийреде маллары болмаганна, сабиюге сют керек болса, анды, аны кой бийчеси Ауналгытха барычу эдиле. Ала экиси да, жомакчыда бирге кеп жылкыны жашагыранды, билген да бирге этгенди Бирге десем да, кой башы ауушкандан сора бийче да кеп турмай кеткен эди ызындан.

Мен Аскербийни уруш жыллары юсюндөн хапарларын эшите турганым. 1941 жылы 28-чи июнда юйгөйү уа тобондөн чакыргыны кеткен эди фронтка. Алтымышчыны аты аскерге эсодрондарыны биринде кыргыз экинчи жылы март айына дери душман бла сөрмөшө, Харьковту тийрединден башлап Кавказ таулары этеклерине дери келгенди. Ол заманын ичинде нёгөрлери бла бирге немисливи жези болсун, аны атакталарына кыажа тургызгандан сора да, кеп керен сонго урушка кирип, душманын адыргыга аз кылдырмаганды.

Харькову север жанында страхегия маганысы болган кыруулануу ызда уа фронттиги токтауусу атакталарын бек беш кемени тыйып, кшошу блөмле жаны позицияда белгиничи бек кылатуу уруш бардырган эдиле. Болсада, полкун төрдөн июносун тас этип, артка кетерге тошкен эди. «Ол тийреде бир да болмаганына кючю сөрмөшө бергызганды, деп эсгергенди Аскербий. - Артка кетгендизден сора бизин Харьковна кыаңдыа Попова деген станцияны кырууларга, анда болган повезде кетгичин, башка блөмле тылда жангы кыруулануу ызлада токташыныч бир атма да артка этмезге буйрук бериледе. Кызылжыксыз апуус керешле, хар койна, хар койны кыой, станцияда болгун хар вагон ючюна окуяна сагытала бла атышырга тошкенди. Минөмөт топланы, гранатаны таушлары, оккылары сызгыргандары, автомат эм пулемет очөрөлдө адамданы сангырау этгенлери себепин солдатта, командирге не айткандарын эшитмей, хар ким урушун кеси алпаны, кеси тап керегична бардыра эди. Болган кыатыш-кыара. Немислие кыалайды, бизниклие да кыалайды болганларын аныгыларга кыыйынды. Болсада ушук отмон топоно кыаралгач аскеринче, буйруктуу топура, атакага келген фашистке ичкен кыбон кыыймай кыра эдиле».

Стандиянда ахыр ашелон, ахыр кыахчыныла кеткенден сора артка тейрегер деп буйрук келеди. Алай Аскербий кыулук эткен батальондан бек аз адам сап кылаиди. Ала алып чыгаргачан эдиле бу

кыанлы сөрмөшө жаралы болган таулу жаныны. Ол Микон шахарда госпиталда майны ахырына дери жатады. Жарасындан иги да сау болгуну, аны Георгиевск шахарга, аскер блөмле кыруучу пунктха жибередиле. Андан а сапберга юйрегерге Микети шахарга меделе. Аланы юйрегерге инструктор: «Сапёр жаланда бир кере жангыла!» - деген сөзлени терек-терк кылачу эди.

Аланы тозлоктерин Аскербий ичинде тошонгонди. Алты айны ичинде пехотага, танккага кыа-

Улуу Хорламын 70-жылдыгына

Урушга - сапёр, мамырлыкка да - азгыч уста

жау салынуучу минала эм башка чандыруучу затла кыалай хазырландырганларын, орнатылгандарын, жерленгендерин, салынган жерлеринден чамай аланы кыалай кыруучулар болгуну жик-жик бла билгип чыгарганды.

Усталыкчылар а Шиман Кавказны республикаларын гитлерчи аскерле салып кеткен миналадан тазалауда сыйайды. Алай бла 1942 жылы май айыны ахыр юноринден башлап 1944 жылы январь айына дери 880-чи полкун сапёрларыны кыаумунда болуп Аскербий, алга барган Кызыл Аскерни блөмлеире жол ача, нёгөрлери бла бирге мингиле бла адамданы блөмдөн сактагыранды. - Инструктору айтканы бир заманда унутмаганна, бармакчыларм бла мингага тийип башлаганмай окуяна, дырк деп эсиме тошоп, аны огурулу сыфаты кы аллыма келип кыла эди», - деп эсгергенди ол.

Алай бизни аскерлерибиз барлык жылкыны миналадан тазалагандан, фашистке ичкерге келгире болукчуда деген жоллага, жерлеге, кепорелге эм башка объектке минала салгандан сора да, сапёрларга атакага барырга, сонго урушка киргире, жаралыны сөрмөш аукыладан чыгарырга тоше эди. «Тил келтиргире деп душман болган жерге да жибериле эдиле... - Бир жол - деп апарылады энита Аскербий, - батальон командири чакырып, мени, дагыда эки нёгөрими, бири Нальчикден Василий Бодаренко, экинчиси уа Ахмат Фатулаев эди, разведкага барырга

буйрук береди. - Минала салынган жерге бла этерге тошеркиди. Сизден сора атакага барлык солдатлагы жол ачыгысы, бир «тил» да келгире келгисиз», - дейди».

Аланы ахыр кыруулануу ызга аны ашырадыла, бейлайдан ары кесигиз барлыксыз, сак болгуну деп, чырылы дуптуркууда кыооп келгире ишкерге дери бутуруп, артык узакка болмагачан элге кыалайттын барырга болгунуна, немислиени кыалайда турганларны көзюкюк бла кыарайдыла, кыалауура кыалайда тохтагырла-

шулган жерге, аны тийресине да минала салырга кереккиди, танклары токтаткыра. Артиллеристледен кыулусала да, аладан кыулумача этерге кереккиди», - дейди.

Сапёрла ингр кыарангысы этегерки игирек басын деп саккыладыла. Жетеулениде. Бир кескенде немисли сөзлө эшитиле турганды. Аскербий бла аны нёгөрлери шох болдыла. Бауурапын, иги кыаргаандан сора эсдедиле төрт жол кшошулган жерге бир блөк фронтчи. Сапёрла, бир берге белги берип, сөрмөшө азырлынадыла. Болсада немислие төрт жол айырлыган жерден бери жанкы келмей, жерге баууранып кюрөше эдиле. «Минала салдыра, - деп келди немисли эсинде. - Бизинча, танкка бла келгире деп кыоркырадыла».

Немислие миналары салып болган, кетерге хазырланган кезиуде бизни сапёрларга, автоматтанын башкыствени юслерине айландырадыла. Жананда саууту сөрмерге кюреген офицери Темукку улуу, уруш, жаралы эди. Кыалгана кыол кеторюлде. Ма ол жигитлик ишге тири кыатышаны ючюн сауызаланган эди Аскербий Кызыл Жулдузуну ордени бла 1944.

О Аскер жигерлиги ючюн» майда бла да сауызаланганды. Эльба ючюн сөрмөшлөге тири кыатышканды, анда америкалы аскерчиле бла тобушеиуде да болганды, ол черкеде кыол-бет жууганды. Берлинде юйрөнү болсадыла, кыалайды кепорини миналадан тазалауга кыатышканды.

Фашистени ууатууга салган кыыйны ючюн арда Улуу Ата журт урушун экинчи даражалы ордени эмде кеп майдалла бла сауызаланганды. Аскерден СССР-ни Баш Советини Президиуму 1945 жылы 25-чи сентябринде Узакына тийишлиликке эркин этилгенди... Берлинден тозюлгө Кыазакстанга, Кызыл Шарк элге келгенди...

Орта Азияда, андан кыайтхандан сора да Аскербий темирчи, агач уста, кыруучу болуп ишленди. Жигерлиги, колдан уста болганы, адамдыгы, аны кыайда да намыс-сыйы жюргөндү. Ол кеп грамоталага, багылы сауызалауга да тийишли болганды. Жамаут ишге да тири кыатышканды, Хасанияда кыартаны советини чечени болсанды. Б-чы номерли шкюлу окуучулары бла терек тобуешин, уруш жолларыны юсюндөн хапар айтканды, аланы адеп-кыыйлыкка юйрөгөндү.

Аскербий жюз жылга жуук жашап, 2001 жылда ауушканды. Алай иги тило кыойганды. Аны бла Аунагыты койларда, тукумуна кеп жаш бла кыау кшошулсун деген алгыш этиген эди да, ол топланды. Ала бек-бети бла ючү ёдордигенди. Аланы хар бири да юйор кырап, ишлеп, баш кеинчидиреди. Туудукчылары, аладан тургана окуяна битуде да отуз боладыла. ХОПЛАНЫ Марзият.

Редакцияга письмо

Билеклик этерикле - бизбиз!

Таулула былай айтады: «Телеуе көрсөнгө жер сорма, келбет көрсөнгө - лед сорма» деп. Нек башлайма бу оомданд газетте пьюсьмому? Ата - бабаларыбыздан кыалган акыл сөзюно «Заман» газетте ишлеген Османланы Хыйсага жоралайма. Мен бу жазычуучу битуде китаптарыны да окуганымна.

Мени акылыма кере, ала тарыхта кыаллык чыгармалдыла. Аны тили шатыкды, аныгышануулуду, ариуду, Хапарланы да сойюп окуймын, малкыяр халкыны тарыхы бла байламлы статьялар да жаратама.

Манга токтосун ош жыл толганды, школда окутуган жылларында бешинчи-алтынчы-жетинчи классны хрестоматияларында жазычула кыарачайы жазычула болуучу эдиле. Ол заманда Аппалаына Хамитини «Кыара кыубуписьмому? Ата - бабаларыбыздан кыалган акыл сөзюно «Заман» газетте ишлеген Османланы Хыйсага жоралайма. Мен бу жазычуучу битуде китаптарыны да окуганымна.

Жамаут, айып этмегиз, жорек кыйынымы да бюсөрөмө. «Малкыяр» деп атасак, иги болмаз, мыны эди? Анылайма, аны оюуну мен этмегиним, алай тамата болганым ючюн басынып айтама.

Жамаут, айып этмегиз, жорек кыйынымы да бюсөрөмө. «Малкыяр» деп атасак, иги болмаз, мыны эди? Анылайма, аны оюуну мен этмегиним, алай тамата болганым ючюн басынып айтама.

Жазычуула да, журналистлеге да окуучула керектиде. Ала уа - бизбиз. Аны унутмайкы.

АППАЛАНЫ Магомед. Булуңу эл.

Эсепте чыгарылуу

Ата журтларыбызга дайым кыайгыргачан журналистле

КыР-ни Граждан Обществу институттары бла байламлыкка кыруу эмд миллетлени ишлери жаны бла управленийсы «Тыш кыраллада жашаган ата журтларыбызга бла байламлыкканы ючюндюриуде эмд аныгыту, репатриантлагымында он эту» деген программаны толтуруучу чеклеринде республиканы журналистлерини араларында конкурс кыурагачан эди.

«Горный родник» санаторидаде Сириядан келген ата журтларыбыз жай айлада солуганларын юсюндөн, Зарина Унаева адыг культураны, тарыхны эмд тили билгире итине Кымкыу-да бардыргачан конкурсу юсюндөн

«Горный родник» санаторидаде Сириядан келген ата журтларыбыз жай айлада солуганларын юсюндөн, Зарина Унаева адыг культураны, тарыхны эмд тили билгире итине Кымкыу-да бардыргачан конкурсу юсюндөн

«Бизни мурабызга ата журтларына кыайгырга сойюгнелге себеллик эту, республиканы вузларында окугунан тыш кыралды студентлени эмд бери кыол жашагыранды окутуу, юйрөтү ишни игилендируу, жууук эмд узак тыш кыралладан кыайтхан ата журтларыбыздын дайым да хапар билдиртуу болганды», - дегенди, жыйлынууу башлай, Управленийны эмд бери омунабарсы Гергьоклыны Джамбулат. Конкурс ючю номинацияда бардыргачанды: «Бек иги телерадиограмма, телеберуу», «Бек иги радиопрограмма, радиоберуу», «Газетде басмаланган бек иги материал». Анга отузга жуук зат жиберилгенди.

Алага кыаргачан комиссия былай ош этгенди: «Сочиде 2014 жылда бардыргалган Олимпиададе Паралимпиада оюнады басмалгачылары ючюн перибизин юсюндөн берилуу ючюн Залина Суанова биринчи жерге тийишли болганды. Иорданиядан бла Туркден келген ата журтларыбызны жай солууларыны юсюндөн телерадио ючюн экинчи жерге эмдун кыаргачан Музеда Капаев чыкканды. Ала эмиси да «1 КР» телерадиогазыны журналистлериде.

Бек иги радиопрограмманы Марина Теуважукчула кыурадыргачан композитор Дычын Чурей бла бир немэн интервью этгенди. Эльмира Кийбише радиобериуу кыураганы ючюн алчы жерге тошгөндиле. Газетледе тыш кыралды ата журтларыбызны юсюндөн материалла басмалгачылары ючюн перибизин юсюндөн «Заман» газетини экинчи корреспондентти Холана Марзият, «Адыгэ псылэ» газетини корреспонденттери Залина Шомадова, Замира Нахашипова, Аминат Шогенова сауызалангандыла. Тергьоклыны Джамбулат хорлапгачаны дагыда бир кере алгышылагыранды. Мындан ары да ишлеринде жетишимли болууларын сойюгени билдиргенди.

Марзият АДИЛОВА. СУРАТДА: конкурсда хорлаганыла.

ТЮБЕШИУ Студентле китапканы юслеринден аккылыларын айтхандыла

Тюбешию колледжини директору, педагогика илмунады доктору Байчеккуланы Нина ачканды. Ол литератарына адамны жашауунда магарасаны юсюндөн айта, аны бла байламлы проблемалага федерал даражада эс бурруга кереклисин чертгенди. Жаланда ма алай бла боллукчуду китапха сеюрни ючюндюриуде эмдэ бийри келген тейлоно тюз

лында, дегенди правленини председатели, биз ол улун кызаатык кыатышып, киришпел, батгырылык да этип, сыйлы ордени эм майдалла бла сауызаланган полтерибизни, жазычуларыбыз улуу биктелик бла эсгергени, аланы атлары унутулмаза мадарла этебиз».

Сауызалауу уа ол ючю да болгандыла. Додулаы Аскер Байчеккуланы Нинага Лермонтовуу сурар-

Кыабарты-Малкыяр кырал университети педагогика колледжинде, Литератарыны жылына аталып, жазычула эле тюбешию болганды. Студентлеге кыооксыга Кымкыу Жазычуларыны правленини председатели, публицист, литература критик, РФ-ни культураны сыйлы кыулукчусу Хачич Кауфов, «Минги-Тай» журналыны баш редактору, КыР-ни халкы поэти Додулаы Аскер эмдэ КыР-ни культураны сыйлы кыулукчусу Моттойланы Светлана баргандыла.

аны кепле, артыккада жаш адамданы араларында, аныгылаидыла. Литература - культураны бир кесегинди, хар халкыны да ниет байгытыды. Бизни борчубуз аны саккылауу, деп бошаганды ол сөзю.

Моттойланы Светлана «Кабардино-Балкарская правда» газет литератарына бла литераторланы пропагандалау ишине кылай бардыргачаны юсюндөн да этханды. Статгыла эмдэ очеркпе, юйбелгиле жораланган белте, «Жангы китап» деген рубрика бла материалла дайым да басмалангачай турардыла, дегенди.

Солдан омигга: Моттойланы Светлана, Хачич Кауфов, Додулаы Аскер, Байчеккуланы Нина.

ниетти, ариу кыыйлыкты болууга этериге дегенди. Анга эмдэ кере, бу социальный магарасаны болганы ишни тамамларга ана эмдэ орус тилени бла литератарыны усталарыны колларындын келгичи. Хачич Кауфов а Литератарыны жылы республикада кылай белгиленичине бла шагьрьей этгенди. Аны ючюн деп аны комитет куураганы да билдиргенди. Жазычуларыны союзу не иш тандырганы юсюндөн айта, ол кыабарты эм малкыяр литератарыны айттыуга аслам эс бурлуганын чертгенди. Эки адыбайт биригуде да ол мурап бла кыурагачандыла: «Минлик жол» эмдэ «Тейри кыыйн» - Улуу Ата журт урушунда Холалаы 70-жылгыгыны байраманы ал-

«Бу сауызга ол студентлени - ёсюп келген жаш тейлоно окутуучу усталарына - патриот ниетде, ариу кыыйлыкты юйрөтүгө улуу кыыйн салганы эмдэ Кавказны чынтты шуху, белгилу орус поэт Лермонтов тууганыны 200-жылгыгы бла байламлы ишине кыурауга себеллик эттени ючюн тийишли болганды», - деген.

Студентлени уа он ала тили билгире, «Минги-Тай» журналы бла байламлык жюргөтүгө чакырганды. «Бизни эшиткерибиз сизге не заманда да ачыккыдыла», - дегенди. Моттойланы Светлана уа 1936 жылда аны анысы Бегийланы Ша-

рифка педагогика колледжини бошаганы билдиргенди. Аны биргеси Кыабарты-Малкыяр ууру университетини алгынын директору Х. Бербековича, халкы поэте Макитланы Сафарана, Адам Шогенкудочка белгилу адамула кыурагачандыла, дегенди. «Аланы миллет литератарыны айттыуга кыыйлары бек улуду. Жарсыуга, боюнлюкде айткандыла. Анга шагьатча зат заманлада чыккыган китапканы юсюндөн да оюмларын билдиргенди.

Тюбешию колледжини усталары Аппалаыны Фатимат бла Лариса, Сайма Пошолова, Марияна Тлостанова да кыатышкандыла. ДАХАЛЛАНЫ Марзият. СУРАТЛАНЫ автор алганды.

Хурметлеу Эл мулк илмуну айнытыуда кыыйыны асламды

12-чи марта Камбулат Наурузовчу Керөфов турганы 103 жыл боллукчуду. Кесини илму жолун ол 1932 жылда Ленинградда Эл мулк академияны аспирантурасында окугунан кезиуонде башлагачан эди. Ары дери уа Владикавказда Туу ол мулк институту жетишимли бошагачан эди. Аспирантурада битимленеги кантир бла багычу проблеманы юсюндөн илму тинтүү иш бла кюрөшөндү. Кандидат диссертациясын киргизген эди.

Илму-педагогика ишине кезиуонде Камбулат Керөфов төрт жюздөн аслам статья, монография жазып кыурадырганды, ол санда кеп илмуларды ачыкчанды. Аланы бошагачанга кандидат диссертацияларны кырууларга онг берилген эди.

кюч-кыаруу салганды Керөфов. Университетте медицина, химия-биология, экономика, спорт факультетини, кыауум кадерлаланы кыурауда да аны кыыйны улуду. Бу усталыкчыларыны барысына да аспирантурага ачыкчанды. Аланы бошагачанга кандидат диссертацияларны кырууларга онг берилген эди.

1958 жылда Камбулат Керөфов - илмунады доктору, профессор, КыМКУ-да проректор болуп ишлеп башлаганды. Андан сора ректор кыуулууда онбеш жыл урулду. Ол кезиуде республиканы кеп бөлөмдөрүнө специалистлени хазырлауга аслам

кюч-кыаруу салганды Керөфов. Университетте медицина, химия-биология, экономика, спорт факультетини, кыауум кадерлаланы кыурауда да аны кыыйны улуду. Бу усталыкчыларыны барысына да аспирантурага ачыкчанды. Аланы бошагачанга кандидат диссертацияларны кырууларга онг берилген эди.

Илму-педагогика ишине кезиуонде Камбулат Керөфов төрт жюздөн аслам статья, монография жазып кыурадырганды, ол санда кеп илмуларды ачыкчанды. Аланы бошагачанга кандидат диссертацияларны кырууларга онг берилген эди.

М. ХАНИЕВ, А. ЭЛЬМЕСОВ, КыМКУ-ну профессорлары.

КОНКУРС

Шахарчы окьюучула элли школчуладан артха кьалмазгьа кюрешгендиле

Республиканы эл эл шахар школлары араларында «Ана тилим, жаным-тиним» деген конкурс кьалай бардырылганын ошондон гездегиде билдиргенли турганбыз. Аны чеклеринде устала мастер-класска кьрзотгендиле. Алагьа КьМР-ни Билим берюу, илму эм жаш тьлюно ишлери жаны бля министрствосуну бьлюмоню таматасы Ахайланы Лорисаны башчылыгында энци комиссия кьараганды эмда багьа бичгенди.

Озган геурге кюн конкурсу ахыр кесеге болганды. Республиканы кьп районларындан, шахарларьндан, эллеринден да окьюучула, усталда Кьабарты-Малкьар кьырал университетни Усталыгыны эсдорюу жаны бля институтуна жыйылган эдиле. Аны ача, Ахайланы Лориса бу иш КьМР-ни Билим берюу, илму

турган жерим» деген ат бля кьуралгьан керимчеге да комиссия тынгылы кьараганды, дегенди ведомствону кьулукучюу. Ол бюгон 8-11-чи класлада окьуган жашлана бля кьызланы «Халкьамы жомаклары бля турарулары», «Кьулийланы Кьайсын эм Алеш Кеков» - Кьабарты-Малкьарны халкьларынын ишт ханалары», «Жер-жерги позле-

Жанатайлань Жамиля.

жыйырмагьа жууук окьучугьа тынгыларгьа, алааны ишлерин тигирге, хар бири кьалай жарашдырылганына, эскранда кьрзотюлгөн бля ауу бля айтан кьелигерине бля кьыралычына эс бурдургьа керек эди. Алай шахарчыла, элли школчуладан артха кьалай, ала тиллеринде шатык сьелешгенерин азитген адам кьууанмай кьалыкть тьлюкю эди. Алааны бир-бирлери тинтү ишлерин кьелден билгендиле.

Сулалы алып айтачана, сабийле барысы да алагьа салынган борчну толтурду ючюн, кьолларьндан кьелгени айлагьандыла. Ити хазьрангьанды, барысыда материаллыны аныктылгьанчары кьрзоню тура эди. Аны конкурс бошалгьандан сора жюричи чьелери чьрпий айтачандыла.

Алай э Кичибалькь элден 9-чу класасы окьучусу Жанатайлань Жамиляны энци белгилегенди. Ол хар не жаны бля да айырмалы болганды. Нальчикде 1-чи номерли орта школну 11-чи класасын окьучусу Кьулбайланы Исламгьа. Бьзынгьандан кьелген Ботталаны Асиятка, Кьазийланы Сульфигьа, Атопаны Лидгьа бля Холамханланы Амирге, Кьара-Суудан Аийшаланы Фатимгьа, Чегем шахардан Мутчланы Жамильгьа, Жанотитидан Тебердинаны Зурагьа, Чегемден Бьзоланы Фатимгьа, Шалушкьадан Жаболаны Лаургьа да ыспас этилгенди.

Эмда жаш тьлюно ишлери жаны бля министрствосуну планына кьере ана тилини, маданиятын, миллет адет-тьрелени сакьтаны-уларьна эмда андан ары айнуларьна себеплик этер мурат бля кьуралгьанын чьрпий айтачды.

«Конкурсун чеклеринде хар районда «Айырмалы окьую юк» деген ат бля кьаруу бардырылганды. Алай сайлуу этиле туруп класадан тышында иш, ана тилден дерсле кьалай кьуралгьанлар, усталзаны ишлеу амаллары, кабинеттени кьуралулары эсге алынганды. Окьучула кесери ишлеген суратладан, башха затладан «Мени

ни чьгармаларьнда эшитилген макьамла», «Кьабарты-Малкьарны жазуучуларыны чьгармаларьнда фразеологемле», «Фразеологизмдин малкьар, кьабарты, орус тилде, литературадада магьанасы» деген темалгьа проект-тинтү ишлери сьозлюкюлерин айтачды.

Алайда да, Бьзынгьаны, Хьбьн Жемталаны, Жанотитаны, Кьара-Сууну, Шалушкьа эмда Нальчикти орта билим берген школларьндан, гимназияларьндан, лицейлеринден кьелген жашла бля кьызла жазуу ишлерин кьоруулагьандыла, тапхан жан-

Суратда: конкурса кьатыш-халаны кьаууу.

гылыкларын туура этгендиле, оомларын аныгьата билгенерине кьрзотгендиле. Алагьа Чегем районну билим берюу управленисында малкьар тили бля литература бьлюмоню мето-дисти Гуьзеланы Асият, Тырынуу шахары 6-чы номерли школну устазы Толгурлары Пильжан, КьМР-ни Журналисттерини союузу председателини орубасары Шауаланы Разият кирген конкурс комиссия багьа бичгенди. Кертисин айтачана, анга ол кюн кьыйналыгьа тиюгенди:

Школчулары аспасымы тьрле-тьрлю чькинушчиледа жетишимле болдургьандыла. Алааны барысын да санак чькьган кьыйында, алай тынгылы хазьрангьанларын белгилемей, аны кюнчон устазларына да ыспас этимей жарамас. Билим берюу, илму эмда жаш тьлюно ишлери жаны бля министрствода алааны грамотала бля бошдан эсгьууламагьанды, аны кьой, энци саугьала да хазьрангьанды. Ала уа конкурсу бошалгьандан жораланын бардырылгьакь кьууанчлы жыйылында бериликдиле.

ХОПЛАНЫ Марзият. Суратланы автор алганды.

Акция

Кьыйматлы эсгертмеле

Битеурсей тарых эм культура эсгертмелени сакьлау жаны бля бригуиню Кьабарты - Малкьарда бьлюмо республиканы бу жаны бля маданият байлыгьын сакьтлоуну эм пропагандалауну ишлерин баш борчларына санайды. Улуу Хорламны 70 - жыллыгы жууукчлашып кьелгени бля байламлы ала бир неча тематикалы керенипате да хазьрангьандыла.

Алгьаракьда, бу бригуиу жарашдырып, Миллет музейде халкь чикни кьоруулагьанлары хурметлерине салынган монументин жоралангьан аламат, магьанала кьрмючге кьарагьанбыз. Бу кюнде уа ала Хасанины бля Кежени школларыны окьучуларына деп Нальчикни Улуу Ата журт уруш бля байламлы эсгертмелерине экскурсия кьурагьандыла. Сабийле автобусада энци экскурсуродо бля «Махтаулыкуну

ыланы Ахмат бизге билдиргенге кьере, усталза, окьучула да бу жарыкьландырып магьананы тутхан тобушьюе сойюп кьауьтхьандыла. «Быллай тьрлю мероритимгьа бусагьатада бютюнда бек керекдиле. Неж дегенде бюгонго жашла бля кьызла кьелик заманда республикабьзын жашауну тири кьышумчулукь этерикдиле, аладына бизни тамблагьа кьонбоз, аны сабейли бляла эз журтларыны тарыхын, маданиятын тынгылы билдирге керекдиле», - деп чьртегени Со-зай улу ушагыбызда.

ЖАГОРАЗЛАНЫ Нахьабат. Суратны ТОПГЬУРАЛНЫ Камал алганды.

Жер-жерлеен багарда

Фонтан бираз тьзереге Кьобаны губернатору Александр Ткачьеви муниципалитетлени башчыларына кьелерини район араларьнда улуу фонтанла ишлерге эмда блягьала автомобильге аургьа эркин этимей токтагьанды. Аны ошондон ол регионну алжусузу айнууну жалгьуу жаны бля комиссияны улуу жыйылында айтачды.

Бусагьатадагы кризисни болумларында эсгьитени керти окуна магьаналы жуумушагьа жуурууда керексиз. Район гьа эмда суу бля тынгылы жалгьытмьлы эсе, орамлда чьрхьата жанмай эселе, тротуарла жокь эселе, бир неча миллион сом турган багьалы фондан ишлемей, бек алгьа ма ол жуумушланы тындырыгьа борчулу-з. Керексизге жоюлгьан хар калеп очон бек кьаты сууарыкьа. Жер-жерледе штаттаны кьенгертуно багьалы машинала алынуу эшит-дим-эшитимде демегиз, - деп белгилегенди кризисчи башчысы.

Крайны властьлары 2015 жылгьа налагьадан эмда аладан тышында тоштен фиданлары бек эздени 210 миллиард сомгьа жетдирге мурат этедиле. Анга жетер ючюн хар муниципалитет «кьыралны ыркьсыын эмда жер байлыкьларны хайырланууну арталыда башха амалларына чькьере керекдиле».

Виктор КОВАЛЕВ. Краснодар край.

Эсгеруу сагьатла

Черкеске эмда КьМР-ни башха шахарларьнда бля район араларьнда Хорламны кюнчон байрамлаугьа кьалай бир заман кьвалгьанын жик-жигла бля кьрзотюп турлукь сагьат орнашдырылгьанды. «Заман бизни эсизбеге кюч бьре барсын», - дегенди республиканы башчысы Тьмьрезеланы Рашид анга айтпгьан кьууанчлы жыйылында.

Сагьаттаны ишлетип башлауну сыйлы жуумушу Улуу Ата журт уруш ветеранына, отставкадагы полковник Михаил Шинкарева бля жаш аскерчи Руслан Джьантемировах буюрулгьанды.

Ма ол кьазуатты солдатларыны хайырьндан жашый бля мадур кьыралда, - дегенди Ата журт урушуну 2-чи даражалы орденни кавалери, «За отаву» эм башха да 11 маддалны иеси Михаил Шинкарев.

Жыйлынуу ахырында 75 кьлдиорюлгөн шар, Хорламны кюнчона ма алай бир кюн кьвалгьанын белгиче, кььге уиурулгьан эдиле. Андан сора да, Черкескеде «Эсгеруу жуулукь» деген акция башлангьанды. Аны кьурагьанга жуулукьыда Улуу Ата журт уруша кьатышхан жуууларына бля ахчуларыны атларын тигерикдиле.

Валерий НИКОЛАЕВ. Черкесск.

Ююор соткала

Пятигорскда 400 кьп сабийли юйюрге юк тыюлге жерни хакьсыз бериликди. Ол сонда шахарны кьатында Нижнеподкумск поськьода улуу юйюрге алышар сотка юлешиниркдиле. Алааны Ставрополеде бек эздан юч жыл жашагьан эмда юч эм андан кьп акьылбалыкь болмагьан сабийлери болгьан юйюрле алыкьыдыла.

Жерле узакь эвендеге угьай, поськьаны тьиресинде бьзонгьендиле. Ала тынгылы инженер эмда социальны инфраструктуралары болгьан жангы микрорайонга айланрыкьыдыла. Аны проект жарашдырып турды.

2300 адам жашарыкь жашуу журтланы кьурулушлары тазалыкьны эмда одан сакьланууну мардлары эсге алынып алай бардырылгьакьыды.

Жокьплав

Тийишлисича кьргендиле

Тишируулары халкьыла аралы кюнчоню алында Нальчикки Аиди чьрчюлары Улуу Ата журт урушуну ветераны Елена Куле, башында, Надежда Гадковада, Фица Кутотовада эмда тылыне ветераны Маргарита Подыниглазовада кьыанкьада болгьандыла. Ич ишле органданы ветеранларыны советини башчысы Эдуард Дьмьвенко, РФ-ни МВД-сыны Нальчик шахарда Управленигьаны сы таматасыны болушлукьчусу полицияны отставкадагы полковники Кияланы Сулемеи алааны байрамлары бля алгьыш-

лагьандыла эмда «1941-1945 жылгьада Улуу Ата журт урушда Хорламгьа - 70 жыл» деген сыйлы майддала бергендиле. Ол кюн позициячыла дагында урушда жоюлгьан аскерчилени юк бийчелери Валентина Карпунинаны, Елена Схлярканюну, Людмила Кондоринаны, Антони-на Долгорукованы да жокьплав-андыла. Управленигьаны атындан алагьа барысына да гюлле эмда эсде кьаллыкь саугьала бергендиле.

Бизни корр.

ЫРАЗЫЛЫКЬ

Гюлле эмда махтау сьзле

РФ-ни МВД-сыны Нальчик шахар управленигьасында кьууанчлы жыйылы болгьанды. Анда управленигьаны башчысы Гергаланы Марат погонча юйюрттен тишируулары байрам бля алгьышлагьанды эмда алагьа саулыкь, профессионал жетишимле тежегенди. «Сиз, жууалылыкьны толусунай сезип, борчтугьузуну бет жарыкьлы толтурасыз. Органада кьулулкь атгьенден сора да, сабийлеригизге, юйюрлюгьозге кьыйгьарга, жюрек жылыуугьузуну да бересиз», - дегенди ол.

Ол кюн саугьасына да болмагьанды. Кьулулкьында жетишимле болдурган эмда кьп жылланы бет жарыкьлы ишлеген тишируулагьа Ыспас кьагьыт берилгенди.

Бизни корр.

Биринчилик

Майдалла, кубокла, дипломла

Росседе уюулангьан-топтуруучи система кьурагьанлы 136 жыл тольганына жораланып, Нальчикде бу сьфераны уржеден-уиларыны командаларыны араларьнда УФСИН-ни Биринчилик бардырылгьанды. Анга жетишкен астам адам кьытхьанды. Ала аркьанын тартып, баскетбол эм гиче футбол ойноп эришгендиле.

Алай бля гиче футболда уюулангьан-топтуруучи инспекция хорлагьанды, баскетболда уа алгьа энци борчлары толтуруучу бьлюм чькьганды. Аркьанын тартында команда эришмеледе бешинчи номерли колония-поселенине хорлагьанды.

Аланы КьМР-де УФСИН-ни таматасы, ич службаны полковники Мухамед Маржюков алгьышлагьанды эм майдалла, кубокла, дипломла бля саугьалагьанды. Ол спартакьада блякь даражада этенин айтып, энци составны биригип ишлерге юйюртеме аны магьанасы улуу болгьанын чьртегени.

КьМР-де УФСИН-ни пресси-службасы.

УЧРЕДИТЕЛЬ: КЬАБАРТЫ-МАЛКЬАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛЯ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТАЙЛАНЫ Жамал

РЕДАКЦИЯ:
БЕШПАЙЛАНЫ Муталеп (баш редактору орубасары)
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орубасары)
ТОКЬЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретарь)
САРАККУЛАНЫ Асият (культура бьлюмоню таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору приемный - 42-43-01.
Баш редактору орубасары - 42-38-21, 40-84-82.
Жууалы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корреспонд - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕ.НОМЕРИ:
Жамаут-ногитка жазуу - 42-67-68, 42-24-02.
Культура - 42-75-82.
Социальны-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жангьылыкь эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окьучула бля байламкьыла жюроктуу эм реслама - 42-37-94.
Тилманча - 47-31-28, Сурат алычу - 42-68-72.
Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторга - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бля кьыгьат жюротмьейди.
Кьоп жазмадагьа ресмега утхьисейди эм ала артка кьыйрагьамыдыла.
Газетте басмадангьан материалда айтылган оомла редакцияны оому бля кьелинмесе болушлукьыда. Алай айтылган хар зат ючюн.
Россеи Федерацияны Басманы юскесинде законну тийишлинде материалды авторлары юскесинде жууушлукьыды.

Редакция автордан 400 гезет тизгинден (машина бля казатман 5-6 бет) кетюе алмайды.

Газет Басманы эм астамды информаны эркинликчи кьоруулау жаны бля Кьабарты-Малкьар регион инспекция 1994 жылда 14-но номери регистрация этилгенди.
Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532.

Газетни басмагьа КьМР-ни Басма эмда астамды коммуникация жаны бля кьырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмалангьанды.
Нальчик шахар, Ленин алы проспек, 33

Газеттени ишлерине тапдыруу ючюн КьМР-ни почта савамы Федеральнай Управленигьасы жууалыкьы.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газеттени Россияча сагьа куюм КьМР-ни «Роспечать» акционер общество жууалыкьы.
Телефон: 42-69-34

Номерге графикте кьере 19 00 сагьатка кьоп салындады.
20 00 сагьатка кьоп салындады

ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЬЫГАРЫ БАНА:
Османьданы Хайкьа - дежуурли редактор.
Кьезинишаны Зульфиде - жууалы секретары орубасары,
Зьзеланы Лида - (1,2-чи бетле),
Вийчюкьаны Жаньета - (3,4-чи бетле) - корректорка.
Тиражы 2100 экз. Заказ № 404

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИУАТЛАНЫ АДРЕСИ:

36000, Нальчик шахар,
Ленин алы проспек, 5.
электрон почта:
elbor_50@mail.ru